

Шта су моји одговори (способност)?

Ова лекција помаже ученицима да препознају однос између одговора и одговорности и даје им прилику да одреде одговарајуће нивое одговора у различитим ситуацијама. Ученици процењују утицај који имају на друге и размишљају о начинима да позитивно утичу на своју школу, породицу и заједницу.

Под-концепт(и) љубазности

Самодисциплина

Временски оквир лекције

25-30 минута

Потребни материјали

- ☐ Радни лист „Који су моји одговори (способност)”.

Мапа стандарда

Ова лекција је у складу са ЦАСЕЛ компетенцијама, националним стандардима здравственог образовања и заједничким основним државним стандардима. Молимо погледајте на Мапа стандарда за више информација.

**ДЕСИГНЕД БИ ЦАСЕЛ
КАО ПРЕПОРУЧЕНИ ПРОГРАМ
ЗА СОЦИЈАЛНО И ЕМОЦИОНАЛНО УЧЕЊЕ.**
Погледајте последњу страницу за детаље.

Циљ лекције

Ученици ће:

- Размислите о томе како позитивно утицати на друге.
- Одредити одговарајуће и одговорне реакције на различите ситуације.

Веза са наставником/негу самога себе

Свака особа на земљи има лични угљенични отисак који оставља док доживљава свет. Ви сте одговорни за свој утицај на животну средину. Најбољи начин да се ово заиста прихвати је да се процени овај ефекат. Колико воде користите сваки дан? Да ли сте свесни употребе електричне енергије у вашем дому? Да ли сте део програма рециклаже или компостирања? Већина нас је свесна ових једноставних начина да ублажимо свој утицај. Међутим, оворнедељни изазов је да идентификујете јединствене начине да смањите свој угљенични отисак у школи. Постоје ли начини да смањите свој отпад? Како ваша школа поступа са рециклажом? Ваши љубазни поступци представљају одличан пример за ученике у вашем одељењу!

Савети за различите ученике

- Нека ваши ученици раде појединачно, у малим групама или као цео разред, у зависности од ваше популације.
- Намерно упарите ученике. Ако знате да постоје неки ученици који су природно одговорнији од других, ово би потенцијално могла бити прилика за вршњачко менторство.

Објави

3-5 минута

На прошлој лекцији смо говорили о томе ко или шта утиче на нас. Који људи, ствари или искуства утичу на нашу способност да сами доносимо одговорне одлуке?

Позовите ученике да одговоре.

Да ли неко има искуство које жели да подели, а које се догодило већ данас када је донео одговоран избор на основу утицаја неког другог? Запамтите да можемо направити одговоран избор на основу позитивног или негативног утицаја некога или нечега. На пример, ако приметимо да се ученик понаша у школском аутобусу и омета возача и упада у невољу, тај негативни утицај би могао да нас подстакне да реагујемо јер нам се не свиђа то лоше понашање и не желимо да изазовемо сметње или да добијемо у невољи.

Инспири

5-7 минута

Да ли сте икада размишљали о утицају који имате на друге? Као ученицима 5. разреда, речено вам је да будете добар пример за млађе разреде, зар не? Као што други могу утицати на нас, ми можемо утицати на друге људе. Ово је заиста велика одговорност коју морамо схватити озбиљно!

На које начине можемо утицати на ученике млађих разреда у нашој школи – и позитивне и негативне?

Нека ученици размотре начине на које утичу на друге у школи и запишу своје идеје на табли или откуцају/пројектују своје одговоре на паметној табли.

На сличан начин можемо утицати на нашу породицу. Можда се осећате као да ваши родитељи имају утицај на вас, а ви немате никакав утицај на њих, али то није тачно. Како можете позитивно утицати на свог пријатеља и породицу?

Нека ученици размотре начине на које утичу на друге у школи и запишу своје идеје на табли или откуцају/пројектују своје одговоре на паметној табли.

Такође утичемо или утичемо на свет и заједницу око нас! На који начин наши поступци и одлуке утичу на свет или нашу локалну заједницу?

Нека ученици размотре начине на које утичу на друге у школи и запишу своје идеје на табли или откуцају/пројектују своје одговоре на паметној табли.

Оснажити

10-15 минута

Као што смо управо говорили, постоји много начина на које утичемо на друге и у свакој ситуацији треба да се запитамо: „Која је моја одговорност овде?“ Када погледате реч одговорност, видећете да је у њој скривена још једна реч: одговор. Када размишљамо о томе које су наше одговорности, размишљамо о томе шта би требало да буду наши одговори. Понекад је наша одговорност да иступимо и будемо добар пример; треба да одговоримо тако што ћемо помоћи или учинити или проговорити. Понекад је наша одговорност да се повучемо и добијемо одраслу особу од поверења да нам помогне (што такође представља добар пример); требало би да одговоримо тако што ћемо дозволити да неко други помогне или учини или проговори. Одговор и одговорност иду руку под руку.

Сада ћемо проћи кроз разне ситуације и одлучити шта је наша одговорност и какав утицај или утицај та одлука може имати на друге. Важно је да размишљамо не само о томе шта би требало или желимо да урадимо, већ и о томе како ће та одлука касније утицати на друге. Како старимо, расте наша одговорност за наше изборе, речи и дела. Важно је да о тим стварима почнете да размишљате сада!

Проследите „Шта су моји одговори (способност)?“ радни листови. Ученици могу да раде сами или у малим групама—или можете да радите кроз овај радни лист као велика група.

Одразити

5 минута

Одвојите време да се групе врате у велику групу (ако су ученици радили појединачно или у малим групама) и поделе своја размишљања о теми „Који је мој одговор (способност)?“ радни лист. Обратите пажњу на разлике у одговорима: расправа о томе шта је разуман, одговоран одговор за једну особу можда неће бити разуман или одговоран за другу.

Подсетите ученике да, као што смо под утицајем других, можемо утицати и на друге. Можемо утицати на друге кроз дела љубазности према људима, имовини и околини. Можемо утицати на друге код куће и у школи, и можемо утицати на породицу, пријатеље, наставнике и заједницу радећи љубазне и одговорне ствари чак и ако то није лако учинити.

Да бисте проценили разумевање материјала, изаберите питање за евалуацију или за размишљање као упутства за дискусију, писање или часопис. Размислите о давању додатног времена за дубљу евалуацију и размишљање по потреби.

Евалуацион Куестионс

- Зашто чињење љубазних дела утиче на друге?
- Како можете наставити или почети да позитивно утичете у учионици, код куће и у вашем комшилуку?
- Како дела љубазности могу показати поштовање према другима?

RANDOM ACTS OF KINDNESS
FOUNDATION®

Питања за размишљање

- Шта мислите на које ствари можемо утицати на друге?
- Какав је осећај извести чин љубазности?
- Мислите ли да је важно питати некога да ли би желео вашу помоћ пре него што му помогнете? Шта је то што треба учинити?

Идеје за проширење

- Можете користити радни лист у великим групним ситуацијама играња улога.
- Можете замолити ученике да напишу сопствене сценарије о којима ће дискутовати као група или да их дају другим групама да их реше.
- Могли бисте да осмислите сличан радни лист са ситуацијама код куће које деца могу да раде код куће са својим родитељима.

ДЕСИГНЕД БИ ЦАСЕЛ
КАО ПРЕПОРУЧЕНИ
ПРОГРАМ ЗА
СОЦИЈАЛНО И
ЕМОЦИОНАЛНО УЧЕЊЕ.

Сарадња за академско, социјално и емоционално учење (ЦАСЕЛ) прегледа СЕЛ програме засноване на доказима од 2003. Кинднесс ин тхе Цлассroom® испуњава ЦАСЕЛ-ов СЕЛЕкт програм и укључен је у ЦАСЕЛ Водич за ефикасне програме социјалног и емоционалног учења.

Љубазност у учионици® је испунила или премашила све критеријуме ЦАСЕЛ-а за висококвалитетно СЕЛ програмирање. Кинднесс ин тхе Цлассroom® је добио највишу ознаку ЦАСЕЛ-а за висококвалитетно СЕЛ програмирање.

<https://casel.org/guide/kindness-in-the-classroom/>

Који су ваши одговори (способност)?

Ситуација	Која је ваша одговорност (способност)?
Стојите на школском прелазу, а чувара школског прелаза нема. Јутро је веома ужурбано и пролази много аутомобила. Знате да чекате и гледате у обе стране, али два ученика првог разреда испред вас се шале и не обраћају пажњу.	
Седите у школској општини са својим пријатељима. Једна од њих слика ново дете како сама седи за суседним столом и користи апликацију за фотографије да их уређује тако да изгледа смешно. Ваш пријатељ показује свима за вашим столом нову слику и сви се смеју.	
Налазите се у продавници са својом мамом и приметили сте да је друго дете, отприлике ваших година, ставило паковање жваке у џеп.	
Радите на групном пројекту у школи и једини радите било какав посао. Ваши другови из групе петљају околу, шарају у својим свескама и причају о својим плановима за викенд.	
Идете на фудбалски тренинг и видите гомилу смећа у јарку. Немате рукавице или кесе за смеће и нема канте за смеће нигде у близини.	